

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. III. De unione Angeli ad corpora assumpta, & quas in iis operationes
exercere poßint.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

erassâ & sensibili, sed ex delicatiora quadam, & subtiliore, & quæ aspectum per se fugiat, ac proinde materia cœteri vix possit.

II. Dicendum itaque cum S. Thoma hic q. 51. a. 2. ad 3. Scoto, Suarez lib. 4. cap. 34. num. 5. & aliis, hæc corpora compingi ex aère; quamvis nonnulla inter hos auctores sit discrepantia, eum Sanctus Thomas velit ex puro aère, licet condensato, illa confici, Scotus ex aère crassiore, seu vaporibus permixto.

III. Probabile tamen mihi videtur, quod ait Suarez numero 6. nempe licet materia quasi remota sit aër (quo modo explicari potest S. Thomas) at verò omnium corporum quæ formantur & assumuntur ab Angelis non posse aërem, vel etiam vaporem esse materiam proximam, sed aër paulatim per condensationem mutatur in aliud mixtum solidius, vel saltem tenuia quadam corpuscula in aère conclusa, & inter se constipata ad hoc munus conducunt, quæ etiam facile postea disperguntur, & disparent. Imò ex crassiori aliquando materiâ videntur hæc corpora efformari, aquâ scilicet, terrâ, & aliis hujusmodi, quæ facile contactum ferre possint. Nonnunquam etiam cadavera ipsa mortua assumit dæmon, & per ea homines deludit.

IV. Quæres secundò, quo pacto colores & alia qualitates, quæ in his corporibus apparent, in ea inducantur. Quoad figuram, cum materia aliquam semper habeat crassitatem, non videtur ad eò difficile Angelo, hominis, vel alterius cuiuscumque rei in eam figuram inducere: ad hoc etiam ut hæc corpora sint palpabilia, seu tangi possint non requiritur ut habeant organizationem humanam, sic enim & formam humanam habent, sed sufficit tum aliqua densitas materiæ cum quibusdam primis qualitatibus, tum ipsa resistentia Angeli, quæ prout major vel minor fuerit, facit ut durum vel molle videatur id quod tangitur: posset tamen à curiosè illa tangente animadverti, non esse veram carnem. Unde ait Christus discipulis, *palpare & videre, quia spiritus* (id est phantasma) apparet, seu spiritus in corpore & figurâ hominis) *carnem & ossa non habet*: nisi forte dæmon assumeret cadaver hominis mortui, quod tamen rarò ipsi permitti credendum est. Imò, ut ait Suarez, observatum est dæmonem nunquam formam hominis secundum omnes partes assumere, sed saltem ex pedibus dignosci posse, qui semper sub figura sunt alterius animalis.

V. Quoad colores censent multi eos tantum esse apparentes, illorum instar qui in nubibus aut collo columbæ identidem cernuntur. Sed hoc videtur difficile, cum plurimis, iisque è diversis locis contuentibus iidem appareant, sole etiam non lucente, quod non contingit in iride, nubibus, & aliis coloribus merè apparentibus. Veri ergo sunt, & partim ex elementorum, & primarum qualitatum contemperatone orti, partim operâ Angeli per pingendi artem dispositi.

SECTIO TERTIA.

De unione Angeli ad corpora assumpta: & quas in iis operationes exercere possit.

I. QUÆRES tertio quæ conjunctio cum corpore requiratur & sufficiat, ut assumi dicatur R.P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. I.

ab Angelo. Certum est non sufficere solum motum localem, sic enim intelligentiæ motrices affluerent sphaeras cœlestes. Deinde corpora adluentia assumpta etiam quando Angelus ab omni motu cessat. Nec etiam ad hoc satis est intima præsentia, neque enim dæmones assumere dicuntur corpora omnia quibus intimè sunt præsentibus.

Non etiam fit hæc assumptio per unionem substantialem; hæc quippe unio vel esset formalis, ut vult Aureolus, & physica seu informativa, hoc autem dici nequit, cum Angelus non sit forma physica, sic enim esset ens incompletum ordinatum ad componendum unum totum physicum cum materiâ, & consequenter foret anima rationalis: vel unio hæc esset hypostatica ut insinuat Tertullianus, sed neque hoc dici ullo modo debet, cum saltem naturaliter fieri hujusmodi unio non possit, dæmones autem naturaliter corpora assumunt: imò nec videtur ponendum miraculum etiam in bonis Angelis quoties hominibus apparent, res enim per se nimis levis est ad statuendum tantum miraculum. Addo ulterius, nec requiri ad assumptionem corporis ut inter Angelum & illud intercedat etiam vera unio accidentalis.

Probabilius itaque mihi videtur Angelum assumere corpus nihil aliud esse, quam illi assiliter tanquam motorem in mobili, cum respectu aliquo rationis seu signi voluntariè assumpti ad ipsum aliquo modo representandum, quod etiam desumitur ex S. Thoma q. 51. art. 2. ad secundum, dicente, *corpus assumptum non uniri Angelo, ut forma, nec solum ut motori, sed sicut motori representato per corpus mobile assumptum*. Debet ergo ita illi corpori assiliter, ut unum quid cum illo constituere videatur, utque corpus illud non suas, sed Angeli vices sustineat, operationesque ab eo procedentes non propriæ illius corporis sint, sed illi quod corpus illud representat tribuantur, sive sciatur personam illam, seu primum agens esse Angelum, sive non.

Quando autem actiones illa representent personam, quæ substat corpori, quando non, sed ipsum corpus, discernendum ex ipsâ naturâ actionum: si enim ejusmodi sint, ut vel illæ vel earum similes à corpore illo procedere soleant, tunc corpus representant non Angelum, illudque operatur nomine proprio: sin verò ejusmodi sint actiones illæ, ut non soleant earum similes à corpore illo procedere, tunc Angelum representant, isque dicitur corpus illud assumere. Hæc institutio nostro sufficiat: qui plura cupit, adeat P. Bupalum qui isthæc copiosè prosequitur, & plurimis illustrat historiis.

Quæres quartò: utrum Angeli in corporibus assumptis exercere possint operationes vitales: Angelus in qua de re ait D. Thomas hic q. 51. art. 3. cum quo & Theologis communiter dicendum, cum Angelus corpus illud non informet, non posse eum propriè elicere operationem ullam quæ propriè vitalis sit, ut videre, audire &c. licet varias tales. elicere possit, quæ similitudinem habeant, referantque operationes illas, quæ à solis viventibus procedere solent, quales sunt ambulare, loqui, & his similes, quæ tamen plerumque nec in viventibus vitales sunt quoad substantiam, sed tantum quoad modum, quare & terminum habent non vitalem, ac proinde quoad substantiam fortè eadem planè provenire possunt à principio non vitali, quæ à vitali.

E o

Unde

poris non sufficere motum localem.

II. Inter Angelum & corpus assumptum non intercedit unio substantialis.

III. Angelus assumere corpus est illi peculiaris modo assumptæ.

IV. Quando actiones ab Angelo procedere censentur, quando à corpore. Quando actiones in corpore exercitæ operantem personam assumptam.

V. Angelus in corpore assumpto elicit neque operationes propriè vitales.

Quasnam possit operationes exercere.

Corpuscula quadam aeri frequentè intermiscuntur.

Quo pacto figura in hæc corpora inducatur.

Hominis mortui cadaver assumere, rarò dæmoni permittitur.

Colores in corporibus assumptis, veri sunt, an apparentes.

I. Ad assumptionem corporis.

VI.
Dicine possit
Angelus in
corpore as-
sumpto verè
comedere.

Unde quæstio fortassis est de nomine, utrùm Angelus in corpore assumpto dicatur verè comedere, ut de Angelis loquitur Scriptura Genesis 18. v. 9. qui apparuerunt Abraham, de quibus dicit, cum comedissent &c. & hoc affirmat Halensis, Scotus, Gabriel & alii, qui proinde ad veram comestionem aliud non requirunt, quàm comminutionem cibi, & illius trajectionem in interiores corporis partes, quæ omnia cum per solum motum localem fiant, non est inquit, cur præstari nequeant ab Angelo corpore assumente. Sanctus Thomas econtrà cum suis negat Angelum comedere, unde & Angelus Raphael Tobie 12. v. 19. Videbar, inquit, manducare, & bibere. Sed ut dixi, multum in hoc est de nomine.

Advertendum tamen licet hæc & alia hujusmodi actiones, ut motus progressivus, quoad substantiam provenire possit ab Angelis in corporibus assumptis, non tamen ita ut per sympathiam quandam unum membrum moveatur medio alio, idque ex motione & directione phantasmatis cum influxu cerebri spirituumque vitalium & animalium, quod ad proprium motum progressivum animalis lib. 1. de anima requirit Aristoteles. Idem iudicium est de locutione, quæ cum ab Angelis in corporibus assumptis non fiat per organa vitalia, ac dirigente phantasia, non proprie loquuntur in iis Angelis, licet hanc etiam iis, sicut comestionem tribuat Halensis.

VII.
Motus proprie progressivus Angelus in corpore assumpto non competit.

Nec etiam dicuntur proprie loqui.

DISPUTATIO LXXIII.

De motu Angelorum.

SECTIO PRIMA.

An & quomodo moveantur Angeli.

I.
Certum est
Angelos moveri localiter.

UOAD primum indubitatum videtur Angelos moveri localiter, id enim sæpe testatur Scriptura affirmans Angelos de loco in locum moveri. Sic mali Angeli de Cælo in terram deturbati dicuntur, sic anima Lazari ab Angelis ad sinum Abraham deportata, circumire etiam & perambulare terram, quæ apertè innuunt mutationem loci & motum localem.

II.
Potest Angelus moveri successivè & continuè.

Circa motum ergo Angelicum quæritur primo: possint Angelus moveri successivè & continuè. Resp. cum communi sententiâ posse, idque sive in spatio divisibili existat, sive constitutur in puncto. Prima pars de Angelo existente in loco divisibili est communis: eam tenet Suarez lib. 4. cap. 20. num. 7. Vasquez disp. 195. cap. 6. Granado hic, disp. 4. Arrubal & recentiores communiter, ex antiquis eandem sententiam docet Scotus, Ocham, Gabriel, & alii: imò hoc idem sentire videtur S. Thomas hic quæst. 53. art. 1. & 2. licet contrarium insinuaverit in 1. Dist. 37. quæst. 4. art. tertio: nec meo iudicio major est difficultas de Angelo in indivisibili constituto.

III.
Varii modi explicandi motum Angelus continuum & successivum.

Potest itaque Angelus vel in puncto vel parte aliqua minimâ existens continuè & successivè, versus aliquam, vel etiam omnem spheram suam partem se movere; potest insuper in maiore parte spatii existens, illam paulatim successivè relinquere, vel tandem novum totum spatium successivè paulatim & continuè acquirere, ut hinc exempli gratia Romam à motu nunquam cessando tendere. Ratio autem hujus est, quia nulla peculiaris major hic cernitur difficultas, quàm quòd Angelus in entitate indivisibilis, existat in loco divisibili, præsertim si ubicatio ipsius dicatur esse divisibilis, sed licet statuatur ubicatio indivisibilis non repugnat id fieri juxta illius sententiæ auctores; asserunt siquidem nihil esse contra con-

Non obstat hujusmodi motui quod Angeli ubicatio sit indivisibilis.

ceptum spiritus quod res aliqua divisibilitatem habeat secundum partes priores & posteriores etiam in ordine ad locum, sicut in ordine ad tempus contingit in duratione.

Secunda etiam pars de Angelo existente in puncto, licet in hoc sit major difficultas: Probatur, non enim repugnat aliquid indivisibile successivè & in tempore correspondere loco divisibili, & majori se; sic enim quævis res, etiam materialis successivè correspondet loco se majori, & omnes qui cum Aristotele & S. Thoma puncta admittunt in continuo, fateri necessarid hoc debent de quovis puncto in re materiali: quodcumque siquidem movetur lapis, quodvis in eo punctum continuè & successivè movetur upà cum partibus, quas, ut constat, non relinquit, ergo in tempore immediate post quietem, quando erat in puncto spatii, debet successivè correspondere, seu pertransire spatium loci divisibile: verum est quidem permanenter, & in quiete non potest punctum correspondere spatio majori se, sicut nec potest res alia quæcumque materialis, & successivè, at in motu hoc neutri repugnat, cum nunquam simul sit in loco se majore. Unde hanc etiam partem tenet Scotus in 2. disp. 2. q. 9. ad 3. principale, & alii.

IV.
Ostenditur Angelum in puncto existentem posse se movere successivè.

Nil vitiat rem indivisibilem spatio divisibili successivè respondere.

Notandum verò, si Angelus existens in palmo in hac parte scholæ in instanti A, moveretur in instanti sequente ad duos palmos proximos, vel etiam ad totam scholam se extenderet (quod nunquam fieri possit postea videbimus) hoc inquam si contingeret, non esset motus successivus, sed simultaneus: esto enim in hoc casu, ordine naturæ quædam foret successio, sicut in opinione statuente gradus qualitatum heterogeneos, quando unico instanti in eadem parte æeris producuntur sex gradus lucis, sextus gradus ordine naturæ produci-tur post 5. primos, nec nisi illis productis haberi potest: ita in præsentis, cum posito quòd retineat priorem locum, ad tertium palmum spatii pervenire nequeat, nisi occupando secundum, neque enim naturaliter esse simul potest in duobus locis disjunctis, ut supra diximus. Hæc tamen non est proprie motus successivus, is quippe solum censetur, qui duratione est successivus, requiritque plura

V.
Qualis sit motus Angelus qui dicitur aut tres palmos spatii instanti simul acquirere.

Non tempore, sed natura prius und palmum spatii acquirere, quàm alii.